

LITT OM PELSSTELL

Av Rodi Hübenthal, Norsk Briard Klubbs Jubileumsårbok, lett redigert av Siri Guldseth 2008

Generelt:

Briarden er en gjeterhund, og den spesielle pelsen skal beskytte mot regn og kulde som taket på et hus. Om taket er dårlig gir det ikke den tilsiktede beskyttelse. Briardpelsen er lang og lett bølget, og består av lett, fin underull og tørre, ganske grove dekkhår. Over- og underpelsen vokser ut sammen, og danner ikke – som hos mange andre raser – klare grenser mellom over- og underskiktet. Pelsens lengde skal være minst 7 cm, mens ideallengden er 14-15 cm. På utstilling trekkes det ikke selv om pelsen er lengre, selv om en meget lang pels kan være mindre hensiktsmessig for en hund i arbeid.

Det er viktig at pelsen har korrekt struktur, da en korrekt pels krever langt mindre stell enn en pels med for fin struktur. Overpelsen skal altså være ganske stri og tørr, du skal høre det "knitrer" når du

gnir den mellom fingrene. Det gjør at pelsen ikke så lett tover seg, og den virker frastøtende på støv og skitt. Likeså holder den fuktigheten ute. En myk overpels beskytter ikke hunden på samme måte, og fuktigheten trenger gjennom og inn på hunden. Underullen skal ikke være tovet som filt, men lett og luftig, for på den måten å fungere som isolasjon mot kulde og fuktighet mellom dekkhår og hud. En voksen briard bør stelles ca hver 14. dag (skikkelig gjennombørsting) – oftere dersom det er vått og fuktig vær, og dersom man bruker mye sele eller kløv på hunden (dette sliter veldig på pelsen og lager lett floker).

Briarden bør ikke bades (med shampo) for ofte. Det vil myke opp pelsen og gjøre at den naturlige spensten i pelsen forsvinner. Ernæring er også viktig for pelsens struktur og kvalitet. Selv for en hund med god pelskvalitet bør man passe på at fôret inneholder nok fettstoffer (smøring for pelsen).

Pelsens perioder:

I forhold til mange andre langhårede hunder er briardens pels ganske lett å holde i orden, men mange potensielle briardeiere lar seg nok likevel skremme

av den lange pelsen. Valpepelsen er myk og ofte ganske ullen, men valpen er ikke gammel før vi kan ane en kraftigere struktur etter hvert som valpepelsen erstattes med den striere pelsen.

Den typiske "midtskillen" vil først bli synlig over manken og skuldrene, og vil trekke seg langsomt bakover. Før slutten går helt bak til krysset kan det ofte, på valper og unghunder, virke som om de har "karpelend" eller er "overbyget". Man bør derfor alltid børste fra midt på ryggen og rett nedover for derved å få raskere orden på "sveisen". Det kan lønne seg å starte tidlig med å «lage» midtskillen.

Det er i denne overgangsperioden, ca 7 mnd gammel, den første røytingen foregår. Det er nå særdeles viktig å holde unghunden fri for tover ved daglig ettersyn og utbørsting av tilløp til tover. Dersom dette ikke blir gjort, og tovene blir for mange og store, vil vi, når "skippertaket" må tas, samtidig dra ut de spirende dekkhårene. Dermed vil skitt og fuktighet lettere trekke seg gjennom underullen og bryte denne ned, og

veksten må begynne på nytt. Pelsen bør i denne unghundperioden børstes skikkelig gjennom – kanskje opptil flere ganger per uke. Det er viktig å kjenne gjennom hele hunder ofte, og børste/kamme ut begynnende tover før de får "satt" seg.

Det er spesielle områder på hunden hvor tovene kommer fortere enn andre steder. Vær derfor særlig oppmerksom på baksiden av ørene, på siden av og på framsiden av halsen, i armhulene, på nyrepartiet ved overgangen til lårene, på magen og på innsiden av lårene. Barter og skjegg må gres fri for matrester hver dag.

Tilvenning til stell

Hvordan får man så en valp/unghund til å ligge eller stå stille under børstingen og kammingen? Punkt 1 er: start tidlig, snarest etter at valpen er i hus. Legg valpen rolig og vennlig over på siden, snakk beroligende til den samtidig som du børster forsiktig på magen. Ta det gjerne i forbindelse med at valpen er litt trøtt og dere har en kosetund. De fleste briardvalper elsker å børstes på magen, og de vil etter hvert forbinde børsten og

kammen med en kosestund. Etter hvert vil den nok også forsøke å vri seg unna dersom det lugger litt. Man må ikke gi etter for valpens protester på dette punktet, men fortsett med det man holder på med til man er ferdig. Man skal ikke kjefte på valpen om den blir urolig, men hold den vennlig fast slik at den ikke får vridt seg unna, og når man merker at den slapper av, kan man rose den rolig og slakke opp "grepet". Fortsett bare å børst men gjør det til en positiv stund. Mange kortere økter med børsting er å foretrekke framfor et langt "slag".

Hvordan går vi fram?:

Alfa og omega for et godt og riktig pelstell er riktig utstyr.

Redskap:

- Børste med rette ståltinner
- En fintinnet kam
- En grovtinnet kam
- Underullskam (ikke nødvendig)

- Ei god saks
- Klotang

En gjennombørsting starter alltid helt nederst på hunden. Start gjerne med ett bein, og da ytterst på tærne. Gjør deg ferdig til samme høyde rundt hele beinet før du går oppover til neste "felt". Dersom det er tover på tær eller poter, bruker du en fintinnet kam som du forsiktig grer flokene ut med. De fleste briarder er ømfindtlige og redd for potene sine, så vær forsiktig og ikke lugg for mye.

Gre eller børst ut ca 10 cm høye felt om gangen. Hold over sporene på fram- og bakbeina når du børster slik at du ikke risper dem opp. Vær spesielt oppmerksom på beinas innsider og oppe i armhulene. Hver gang du kommer til en tove eller sammenfiltring starter du å børste helt ytterst i toven, og jobber deg innover. Prøv aldri å dra ut hele toven samtidig. Dette er vondt for hunden og du vil dra ut mange dekkhår, og pelsen kan miste sin funksjon som beskyttelse.

Dersom toven er stor og "hard", kan du først forsøke og dele den med fingrene. Riv den litt fra hverandre og børst/kam litt etter litt. Dersom dette ikke hjelper kan man også klippe litt i den – ikke klipp innerst ved huden, men klipp litt på langs i toven et par "klipp". På den måten deler du knuten og det kan bli lettere å gre den ut.

Når du er ferdig med forbeinet går du videre oppover mot halsen, brystet og nakken. Vær helt sikker på at du hele tiden går helt til bunns overalt (inn til huden), og får med alle døde hår. Pass på at det ikke blir sittende for mye hår i kammen og børsten. Da blir det vanskelig å nå til bunns. På hals og nakke, der det vanligvis er meget sterk og kraftig behåring, kan det ofte være en fordel å bruke en fintinnet kam, eventuelt underullskam, for å fjerne den tette, døde underullen. Vær oppmerksom på at for kraftig hårvekst rundt halsen og nakken på en utstillingshund ofte kan gi inntrykk av en kortere hals enn hva som faktisk er tilfelle. Dersom beina er helt fri for knuter, kan det være en fordel å løfte beinet opp og børste oppover, mot hårene. Det er ofte enklere å børste beina og foran på brystet dersom hunden står eller sitter.

Når kroppen skal børstes, kan hunden stå eller ligge, alt etter høyden på trimmebordet, eller etter hva som passer deg best. Igjen begynner du nederst og går oppover – felt for felt. Løft hårene, børst litt og litt nedover. Rundt endetarmsåpningen og kjønnsorganer bør du gre nesten daglig. Også her er hundene ømfindtlige for lugging, så vær forsiktig.

Halen børstes med hårene (nedover). Også her kan det bli floker, og halehårene slipper gjerne litt lettere enn hårene ellers på kroppen. Det er derfor

fort gjort å dra ut mye pels fra halen dersom man ikke er forsiktig.

På hodet og ørene bør man benytte kam. Løft øret og kam godt under det (her er ett av de stedene det lettest danner seg tover). Gre øret nøye, både på innsiden og utsiden. Dersom det er mye hår i og rundt øreåpningen kan disse nappes vekk med fingrene. Lukt gjerne regelmessig i ørene på hunden. Dersom det lukter vondt, og er fuktig, bør man rense forsiktig (se punkt om ørerens nedenfor). Vær meget forsiktig når du grer rundt øynene og leppene. Det blir svært lett tover og kladder i skjegg og barter. Her er det meget ømfindtlig, og er kladden for hard, kan den klippes vekk.

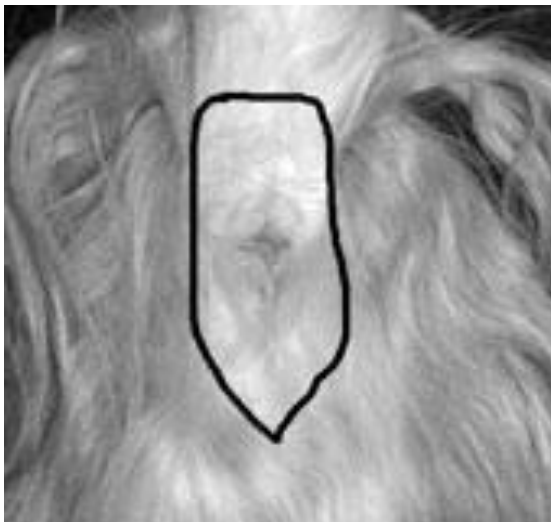
Hvor bør briarden klippes ?

Briarden har ganske kraftig hårvekst rundt øynene. På noen vokser håret under øynene rett opp og vil snart dekke

øynene, og den vil se dårligere. Det håret som vokser opp under øynene skal klippes bort. HUSK AT DU ALDRI MÅ KLIPPE OVER ØYNENE. Håret som vokser oppå og på siden av neseryggen et par cm fra øyene kan også klippes bort, da dette ellers vil blåse opp foran øynene når hunden beveger seg. Likeledes klippes en liten trekant opp mellom øynene fritt for hår. Deretter kan du gre håret ned igjen og hunden vil se meget bedre, og føle seg sikrere på fremmede mennesker og ting.

Et annet sted det er nødvendig å klippe, er rundt analåpningen. Klipp rent ca 2 cm på hver side av åpningen. Likeledes klipper du oppover ca 5-6 cm. Også på undersiden kan du klippe rent. Dette vil spare deg og hunden for ubehageligheter ved litt "løs mage".

Potene bør også klippes, særlig er dette viktig om vinteren da det lett setter seg isklumper mellom tærne, noe som naturlig nok ikke er behagelig å gå på. Isklumpene vil sprengne og lage gnagsår som er svært ubehagelig for hunden.

Sjekk at tredeputene er myke og smidige. Sett dem gjerne inn med vaselin eller spesielt labbefett som du får på apoteket eller i hundebutikken. Spenefett er også utrolig effektivt og bra og fås billig hos Felleskjøpet.

Øyne:

Fjern daglig slimet i øyekroken slik at det ikke danner seg stygge kladder i pelsen.

Ører:

Ørene må renses med jevne mellomrom, og øregangene holdes fri for hår. Håret her er forholdsvis løst, og kan nappes ut med fingrene. Glem ikke å tørke ørene godt når hunden har badet. Vær forsiktig når du renser ørene og bruk for all del ikke bomullspinner – de kan bidra til at man dytter ørevoks og skitt lenger inn i øret. Bruk gjerne en klut med ørerensmiddel og vask kun ytterst i øret.

Klør og poter

Klørne bør klippes ofte som valp, både fordi slitasjen er liten og valpen skal få trening i å bli håndtert. Ta den på fanget og la den ligge på ryggen og kjæl litt med den før du holder fast en labb og begynner å klippe. Glem for all del ikke sporene – både foran og bak !

Dersom valpen er urolig, og ikke vil, er det viktig å ikke gi seg. Hold den fast, snakk rolig til den, og når den begynner å slappe av, slipper du også opp grepet litt. Snakk rolig til den – ikke bli sint.

Dersom valpen fortsatt er gjenstridig må du bare holde den til den slapper av – husk det er du som bestemmer når ting skal skje, og ikke valpen. Dersom du gir deg og lar den slippe unna, vil du få samme problem når du skal klippe klørne neste gang også. IKKE GI DEG !

Vanligvis slipes klørne noe ned når hunden vokser til og er mer aktiv, men her er det store forskjeller. Noen hunder trenger knapt negleklipp mens andre må klippes en gang i uka. Følg med på hvordan klørne til DIN hund vokser. Man skal IKKE høre at klørne tar i gulvet.

Uansett om klørne slites av seg selv eller om du må klippe ofte, så må du sjekke sporene på fram- og bakbeina. Disse vokser utrolig fort, og vil krølle seg rundt om de ikke klippes ofte nok.

Pelsen mellom tredeputene kan godt klippes bort slik at sand eller snø ikke fester seg og sjenerer hund og husmor. "Formklipp" potene samtidig, altså klipp bort pelsen som "flyter" utover gulvet. Har hunden gått på saltstrødde veger om vinteren, må potene vaskes og tørkes godt etter turen.

Bading:

En regel er at hunden helst ikke skal bades mer enn et par ganger i året, men skal du stille ut en hund, bør man jo gjerne vise den fram ren og velstelt. Pass bare på at hundens naturlige fettinnhold i pelsen ikke tørker ut. Det er en fordel å bruke spesialsjampo for hunder når den skal bades. Disse shampoene er tilpasset hundens ph i huden som er noe forskjellig fra menneskers. Husk å skylle ut shampooen godt etter badet.

En briardpels skal være gjennombørstet før hunden blir badet. Floker som blir vasket i såpe blir nemlig MEGET vanskelige å få opp... Mange foretrekker å bruke balsam slik at det blir lettere å børste gjennom pelsen etter badet.

Husk at du aldri må bade hunden rett før utstillingen. Da blir pelsen "bløt" og "fluffy", og det skal briardpelsen ikke

være (jfr standarden). Hunden bør bades minst ei uke før utstillinga slik at pelsen kan gjenvinne sin riktige struktur og hardhet.

Hvis du har en hund som liker å svømme, så la den gjerne gjøre det. Det er en utmerket mosjon, men da må du også la pelsen være gjennombørstet. En knute blir som sagt fort en diger kladd etter en tur i vann. Er det saltvann der du har sluppet hunden, må du skylle godt i ferskvann etterpå.

Det kan være lurt å bruke børsten etter hver gang du har brukt sele på hunden. En sele vil gnisse i pelsen og lage floker veldig fort – så om du vil spare deg for en del ekstraarbeid, ta pelsstellet rett etter en tur hvor hunden har brukt sele.

Det kan også være smart å lage seg en rutine på pelsstellet. Dersom man er flink til å stelle pelsen jevnlig – kanskje sette av en dag i uka – så vil det heller ikke være et ork å gå på stellet da man vet at det ikke vil ta så lang tid.

Lykke til med din velstelte briard !